

Klemencsics Andrea:

Romlik a szabadsághoz és a biztonsághoz való jog,
vagy a statisztika mást mond?

Az 5. cikk megsértése okán történő elmarasztalás nem jellemező Magyarországra. A Bíróság hivatalos statisztikája szerint¹ 1959 és 2013 között e jogalapon összesen 26 esetben marasztalták el hazánkat. Ezen cikk megsértésének dobogóján 626 elmarasztalással Törökország, 549 elmarasztalással az Oroszországi Föderáció és 288 elmarasztalással Lengyelország állnak. A Magyarországra lebontott százalékos statisztika alapján² azonban látható, hogy az 5. cikkre alapított kedvezőtlen ítéletek a hazánkat érintő összes elmarasztalásnak csupán a 3%-át teszik ki. Ezzel szemben az összes elmarasztalás 85%-a, a 6. cikk, azaz a tisztességes tárgyaláshoz való jog megsértése alapján történt, 2%-a a szólásszabadság megsértése miatt, míg a fennmaradó 9% az összes többi jogsértést foglalja magában.

Összességében azonban megállapítható, hogy hazánkat az Emberi Jogok Európai Egyezményének megsértése okán érintő elmarasztalások 88%-át (5. cikk és 6. cikk) a bírósági eljárások elhúzódása és az eljárási hibák teszik ki.

A 2014. év első döntése a Nagy Gábor kontra Magyarország ügyben³ született, 2014. február 11-én. A Strasbourgi Bíróság összesen 4.100 euróban marasztalta el Magyarországot, melyből a kérelmezőnek 3.000 euró nem vagyoni kártérítést ítelt meg és további 1.100 euró perköltséget rótt a magyar állam terhére. A kérelmezőt három gépjármű feltörésének és egy gépjármű feltörése kísérletének gyanúja miatt 2010. december 6-án a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) előzetes letartóztatásba helyezte, majd ezt újabb bűncselekmény elkövetésének megakadályozása végett 2011. április 13 napjáig meghosszabbította. A Fővárosi Törvényszék azonban megállapította, hogy az újabb bűncselekmény elkövetésének gyanúját nem alapozza meg a gyanúsított munkanélkülisége így előzetes fogvatartása jogellenes.

A kérelmező beadványát az 5. cikk (3) bekezdésére és az 5. cikk (4) bekezdésére alapozta, és a Bíróság mindkét cikk tekintetében elmarasztalta Magyarországot az Egyezmény megsértése miatt.

5. cikk (3) bekezdés: „letartóztatott vagy őrizetbe vett minden személyt haladéktalanul bíró, vagy a törvény által bírói hatáskörrel felruházott más tisztségviselő elé kell állítani, és a letartóztatott vagy őrizetbe vett személynek joga van arra, hogy ésszerű időhatáron belül tárgyalást tartsanak ügyében vagy a tárgyalásig szabadlábra helyezték.”

---

¹ *Violations par article et par Etat:*

http://www.echr.coe.int/Documents/Stats_violation_1959_2013_FRA.pdf (Letöltve: 2014.03.27.)

² *Statistique sur les arrêts par Etat 1959-2013:*

http://www.echr.coe.int/Documents/Stats_violation_1959_2010_FRA.pdf (Letöltve: 2014.03.27.)

³ *Gábor Nagy v Hungary* No. 33529/11. (11 February 2014)

Az esztendő második magyar ügyében (Gál kontra Magyarország⁴), 2014. március 11. napján hozta meg döntését az Emberi Jogok Európai Bírósága. A kérelmező a VIII. kerületi Önkormányzati Hivatal Gazdasági Tanácsának volt a tagja, amikor 2008. november 25. napján előzetes letartóztatásba helyezték csalás és más bűncselekmények elkövetésének gyanúja miatt.

A kérelmező kérte, hogy szüntessék meg az előzetes letartóztatást vagy helyezték házi őrizetbe, azonban a kérelmet a PKKB az elrejtőzés veszélye és tanúk befolyásolásának /megfélemlítésének, tárgyi bizonyítási eszközök, okirat megsemmisítésének, meghamisításának veszélye miatt a kérelmet elutasította. 2008. december 8-án az első fokú döntést a Törvényszék jóváhagyta azzal a kiegészítéssel, hogy az előzetes letartóztatás elsődleges indoka a további bűncselekmény elkövetésének veszélye. 2008. december 22-én a kérelmező előzetes fogva tartását a PKKB a büntetőeljárásról szóló törvény (a továbbiakban: Be.) 129. § (2) bekezdés b) és c) pontjára hivatkozva 2008. március 27. napjáig meghosszabbította.

2009. január 14-én a Fővárosi Bíróság (mai nevén: Törvényszék) helybenhagyta az első fokú döntést, azonban érvelését kiegészítette a Be. 129. § (2) bekezdés d) pontjával, azaz az előzetes letartóztatásba helyezett személy *szabaddalbon hagyása esetén a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghezvinné, vagy szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el.*

2009. március 24. napján újabb két hónappal hosszabbította meg a PKKB az előzetes letartóztatást a Be. fentebb említett 129. § (2) bekezdés b), c) és d) pontján kívül a várható büntetés súlyosságára és a bűntársakkal történő összejárás veszélyére való tekintettel.

2011. május 13-áig az előzetes letartóztatást újra és újra meghosszabbították, míg végül az első fokú bíróság a kérelmezőt kiskorú gyermekeire tekintettel házi őrizetbe helyezte. Az ügyészség fellebbezése alapján a másodfokú bíróság, a Fővárosi Ítéletábla az első fokú döntést megváltoztatta és 2011. június 17. napjával ismételten őrizetbe vetette a kérelmezőt.

A kérelmezőt 2011. december 16-án, tehát bő három évvel (37 hónappal) az előzetes letartóztatását követően helyezték végül szabadlábra, azonban 2012. február 24. napján bűnösnek találták csalás, korrupció, hűtlen kezelés, hatalommal való visszaélés és magánokirat-hamisítás bűncselekmény elkövetésében, és – egyelőre nem jogerősen – nyolc év hat hónappal szabadságvesztésre ítélték. A fellebbezést a Kúria még nem bírálta el.

A Bíróság Magyarországot elmarasztalta az 5. cikk (3) bekezdésének, azaz a letartóztatott azon jogának megsértése okán, hogy ésszerű időn belül állítsák bíróság elé, vagy ellenkező esetben helyezték szabadlábra. Azonban a Bíróság elutasította a kérelmet a 8. cikk, tehát a családi-, és magánélethez való jog, valamint a 6. cikk, azaz a tisztességes tárgyaláshoz való jog megsértése tekintetében.

---

⁴ *Gál v Hungary* No. 62631/11. (11 March 2014)

A bíróság így 3.100 euró nem vagyoni kártérítést ítelt meg a kérelmezőnek – az általa indítványozott 100.000 euró helyett. Az ügy másik érdekessége, hogy az eljárás másik szereplője, Hunvald György ügyében a Strasbourg 2013. december 10-én hozott döntést, amelyben szintén elmarasztalta Magyarországot az 5. cikk megsértése miatt, azonban a Bíróság a kérelmező által igényelt 22.105.103 forint vagyoni és 10.000.000 forint nem vagyoni kár helyett itt is mindössze 2.700 euró kártérítést ítelt meg.